

REGERINGEN

Socialdepartementet

Regeringsbeslut

I:1

2011-11-03

S2010/643/FS
(delvis)

Kammarkollegiet

Box 2218

103 15 Stockholm

Uppdrag att utbetala medel för utveckling av utbildningsinsatser för läkare

1 bilaga

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Kammarkollegiet att efter rekvisition betala ut 3 000 000 kronor till Institutet för professionell utveckling av läkare i Sverige (IPULS) som ska göra följande insatser:

- anpassa det kursmaterial som tagit fram inom ramen för det s.k. METIS-projektet (Mer Teori i Specialisttjänstgöring) till ett fortbildningsprogram för specialister i psykiatri
- utveckla en landsgemensam stomme till psykoterapi-utbildning för läkare under specialiseringstjänstgöring (ST-läkare) i psykiatri, samt
- se över behovet av, och möjligheterna till, att komplettera befintliga specialistkompetenskurser för ST-läkare inom barn och ungdomspsykiatri så att dessa fullt ut uppfyller målen i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) om läkarnas specialiseringstjänstgöring.

Medlen ska utbetalas av Kammarkollegiet, engångsvis under 2011, efter rekvisition senast den 1 december 2011 från IPULS, från anslag 1:8 Bidrag till psykiatri, anslagspost 3 Till Kammarkollegiets disposition, utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg. Rekvisitionen ska hänvisa till det diarienummer som medelsbeslutet har. IPULS ska återrapportera hur medlen använts till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 21 december 2012. Ej förbrukade medel ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 29 mars 2013.

Ärendet

Regeringen har sedan 2007 fördelat medel till IPULS för att utveckla och förstärka specialistkompetenskurserna (SK-kurserna) i psykiatri. Arbetet

inom IPULS har bedrivits inom ramen för det s.k. METIS-projektet som står för Mer Teori i Specialist-tjänstgöring. Det senast beslutet om stöd till IPULS togs 2010 (*bilaga*). Socialstyrelsen har regeringens uppdrag att följa upp arbetet med medlen som gått till IPULS. Myndigheten konstaterar bl.a. i rapporten METIS-projektet – Uppföljning av SK-kurser i psykiatri år 2010, att det under 2010 tagits fram åtta kurser i det nya METIS-konceptet i vilket teori och praktik vävs ihop och teoretisk kunskap implementeras i ST-läkarnas vardag. Socialstyrelsen bedömer att IPULS under 2010 uppfyllt den pedagogiska och teoretiska målsättningen för utvecklingen av SK-kurserna i psykiatri i enlighet med syftet.

Riksrevisionen har i rapporten Psykiatrin och effektiviteten i det statliga stödet undersökt om statens insatser för psykiatrin varit effektiva mot bakgrund av statens uppgifter på området. I rapporten konstateras bl.a. att fortbildningen av färdiga psykiatrer skulle kunna stärkas med statligt finansierade fortbildningskurser och tjänstledighet för att genomgå sådana kurser. Behovet av fortbildning har även konstaterats av Läkarförbundet. Enligt förbundets egna fortbildningsenkäter från 2009 framgår att antalet psykiatrer som anger att de inte använt någon tid alls för fortbildning ökat markant. Av samma enkät framgår vidare att av psykiatrerna var det 62 procent som angav att de inte deltagit i någon internutbildning på kliniken alls, vilket kan jämföras med genomsnittet för alla specialiteter som låg på 35 procent. Även den Nationella psykiatrisamordningen framhöll i slutbetänkandet *Ambition och ansvar* (SOU 2006:100) att det fanns ett behov av att stödja utvecklingen av fort- och vidareutbildningsprogram för personal anställd inom psykiatriområdet.

Basutbildning i psykoterapi är ett obligatoriskt moment för att kunna bli specialist i psykiatri. Under 2010 utarbetade en arbetsgrupp inom ramen för METIS-projektet kompetensmål för psykoterapi efter förfrågan från Svenska Psykiatriska Föreningen. Inom ramen för detta arbete konstaterades att omfattningen av basutbildning i psykoterapi i dag är stor. Den sträcker sig över flera terminer och tar mellan en och en och en halv arbetsdag i veckan i anspråk. IPULS har konstaterat att det finns ett behov av att utveckla en ny psykoterapiutbildning för psykiatriker, med undervisning som är anpassad till både läkarnas utbildningsbehov och arbetssituation. Detta innebär särskilda utmaningar. Man behöver ta hänsyn till att tiden ska balanseras mellan teoretiska kurser, färdighetsutbildning under handledning och övrigt kliniskt arbete.

I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) om läkarnas specialiseringstjänstgöring tydliggörs bl.a. de målbeskrivningar som gäller för de olika bas- och grenspecialiteterna. För att uppnå de mål som finns för respektive specialitet krävs bl.a. att läkaren under utbildning genomför teoretiska kurser. Regeringen har vid olika tillfällen framhållit att barn- och ungdomspsykiatrin är ett område som är särskilt viktigt, bl.a. i skrivelsen *En politik för personer med psykisk sjukdom*

eller psykisk funktionsnedsättning (skr. 2008/09:185). Det är viktigt att denna kompetens upprätthålls och att det finns en tillgång till ändamålsenliga kurser för ST-läkare inom barn- och ungdomspsykiatri.

Regeringen avser att avsätta 5 500 000 kronor 2012 för fortsatt arbete inom ramen för detta beslut. Medlen utbetalas i den mån riksdagen beviljar medel för ändamålet.

Uppdraget ges inom ramen för regeringens satsning på psykiatri och psykisk hälsa.

På regeringens vägnar

Maria Larsson

Sara Johansson

Likalydande till
Institutet för professionell utveckling av läkare i Sverige

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/Ba/SMS
Utbildningsdepartementet/UH
Socialutskottet
Socialstyrelsen
Sveriges Kommuner och Landsting

2010-01-21 S2009/2844/HS
S2010/643/HS
(delvis)

Institutet för professionell utveckling
av läkare i Sverige (IPULS)
Box 5133
114 32 STOCKHOLM

Uppdrag att utbetala bidrag i syfte att utveckla och förstärka specialistkompetenskurser i psykiatri

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Socialstyrelsen att mot rekvisition betala ut 6 000 000 kronor till Institutet för professionell utveckling av läkare i Sverige (IPULS) som ska utveckla och förstärka specialistkompetenskurser (SK-kurser) i psykiatri. Projektet går under namnet METIS (Mer Teori i Specialisttjänstgöring).

Socialstyrelsen får för detta ändamål disponera 6 000 000 kronor under 2010 från utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslag 1:8 Bidrag till psykiatri.

Socialstyrelsen ska följa upp och utvärdera satsningen. En uppföljning av det arbete som utförts under 2009 (regeringens beslut den 14 juni 2007) ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 31 mars 2010. Uppföljningen av 2010 och 2011 års verksamhet inom ramen för detta uppdrag ska delredovisas senast den 31 mars 2011 respektive den 31 mars 2012. Satsningen ska slutredovisas senast den 30 maj 2013. Slutredovisningen ska innehålla en utvärdering av de kurser som tagits fram. Av slutredovisningen ska även framgå hur medlen har använts, vilka kurser som utarbetats och genomförts, antal deltagare, utvecklingen av antal utfärdade specialistbevis i psykiatri samt hur det av IPULS framtagna utbildningskonceptet har integrerats i ordinarie verksamhet hos såväl landstingsdrivna som enskilda och privata aktörer.

Ärendet

Riksdagen har för budgetåret 2010 (prop. 2009/10:1 utgiftsområde 9, bet. 2009/10:SoU1, rskr. 2009/10:131) beslutat att avsätta 889 938 000 kronor för regeringens satsning på förbättringar inom psykiatriområdet (anslag 1:8 Bidrag till psykiatri).

Regeringen har inom ramen för psykiatrisatsningen gett bidrag till IPULS för utveckling och förstärkning av specialistkompetenskurser i psykiatri under perioden 2007–2009. Regeringen anser att det finns ett fortsatt behov av att stärka utbudet av SK-kurser i psykiatri och att IPULS ska få särskilda medel för detta 2010.

För 2011 och 2012 avser regeringen avsätta 6 000 000 kronor per år för fortsatt utveckling och förstärkning av specialistkompetenskurser i psykiatri. Medel betalas ut i den mån riksdagen beviljar medel för ändamålet.

Närmare om uppdraget

Staten har genom avtal med IPULS överlämnat till institutet att ansvara för verksamheten med SK-kurser inom läkares vidareutbildning och om former och villkor för statens ersättning för verksamheten (regeringens beslut den 29 augusti 2002). Enligt avtalet ska IPULS senast den 1 mars varje år lämna en särskild redogörelse för verksamheten med SK-kurser till Socialstyrelsen.

Det råder brist på psykiatrer och tillgången på psykiatrer varierar över landet. Det teoretiska innehållet i specialisttjänstgöringen i psykiatri har också bedömts vara bristfälligt. Om ST-utbildningen i psykiatri håller hög nivå ökar dess attraktionskraft vilket kan leda till att fler läkare väljer att specialisera sig inom psykiatri. Genom att utveckla ett koncept för ett antal SK-kurser, som görs tillgängliga för alla ST-läkare, kan utbildningen stärkas betydligt. Det är avgörande att SK-kurserna utformas så att deltagarna i sitt dagliga arbete får direkt nytta av de kunskaper som utbildningen ger.

Socialstyrelsen har i mars 2009 (METIS-projektet – Uppföljning SK-kurser i psykiatri 2008) bedömt att IPULS uppfyller den pedagogiska och teoretiska utvecklingen av kurserna i enlighet med syftet för de medel de har haft tillgång till för METIS-projektet. Vidare har Socialstyrelsen bedömt att de kurser som utvecklats kan bidra till att dels öka antalet SK-kurser i psykiatri genom distansutbildning och därmed ett ökat antal deltagande ST-läkare i utbildningen, dels öka det teoretiska innehållet och i förlängningen även öka intresset för att bli specialist i psykiatri.

IPULS ska mot denna bakgrund fortsätta att utveckla utbildningar och förbättra de utbildningar som tagits fram enligt den inriktning som tidigare angetts (se regeringens beslut den 14 juni 2007). Utbildningarna ska också utvecklas i syfte att öka kunskaperna om att identifiera självmordstankar och att göra en enkel riskvärdering som i sin tur bidrar till att förebygga psykisk ohälsa och ytterst självmord. Utbildningarna ska ha en anknytning till aktuell forskning där så är möjligt. Det är angeläget att det utbildningskoncept som IPULS utarbetar anpassas för att kunna

inordnas i ordinarie verksamhet hos såväl landstingsdrivna som enskilda och privata aktörer.

IPULS ska så långt det är möjligt samordna detta uppdrag med uppdraget till Socialstyrelsen att inrätta en webbaserad kunskapsportal för förmedling av kunskap för personal på alla nivåer som i sitt arbete kommer i kontakt med personer med psykisk sjukdom och psykisk funktionsnedsättning (regeringens beslut den 19 november 2009). IPULS ska också beakta de förändringar som gjorts i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) om läkares specialiseringstjänstgöring.

IPULS ska lämna Socialstyrelsen de uppgifter som myndigheten behöver för uppföljning av verksamheten samt i samråd med Socialstyrelsen komma överens om formerna för Socialstyrelsens insyn i verksamheten.

På regeringens vägnar

Maria Larsson

Rickard Broddvall

Likalydande till

Socialstyrelsen

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Utbildningsdepartementet/UH
Utbildningsdepartementet/F
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Regeringskansliets internrevision
Sveriges Kommuner och Landsting
Socialutskottet

Under hand till

S/SK (Erika Borgny)

S/ST

S/FH

S/SF